

Wat zijn volgens jullie de grootste uitdagingen voor de industrie in Nederland?

Jan: “De grootste uitdaging is dat de industrie zich moeten voorbereiden op wat komen gaat. En daarbij ligt de focus van bedrijven vooral op het energievraagstuk, terwijl water toch ook een serieuze uitdaging wordt.”

Eva: “In delen van het land zijn bedrijven al actiever bezig met hun watergebruik, maar we zien tegelijkertijd dat de voorbereiding op een veranderend watersysteem zeker niet altijd centraal staat. Dat is echt een punt van aandacht. Zorg ervoor dat je in beeld hebt wat de gevolgen zijn als je tijdelijk zonder water komt te zitten. Belangrijker nog: zorg dat je op dat vlak weerbaarder wordt, zodat je in geval van nood in ieder geval de eerste dagen kunt doorkomen. We zien ook dat het lang niet altijd meer vanzelfsprekend is dat je als bedrijf een wateraansluiting krijgt of uitbreiding van capaciteit. Iedere ondernemer kent inmiddels de gevolgen van netcongestie. Dat ook de beschikbaarheid van water steeds vaker een beperkende factor wordt, is veel minder bekend.”

Wat merken jullie van de ambities van bedrijven om hun energie- en watergebruik te verduurzamen?

Eva: “Bedrijven die een waterplan ontwikkelen, doen dat lang niet altijd vanuit het oogpunt van duurzaamheid. De aanleiding ligt veel vaker in de wens om te optimaliseren of in verplichtingen vanuit wet- en regelgeving.”

Jan: “Daar signaleer ik wel een mismatch tussen de ambities op corporate en lokaal niveau. Waar een hoofdkantoor soms wel nadrukkelijk wil verduurzamen, blijken lokale vestigingen vooral geïnteresseerd in de vraag of het financieel voordeel oplevert. Ik zie daarnaast dat verduurzamen van energie en water vaak als twee losse uitdagingen wordt gezien. In onze optiek moet je die twee juist in samenhang oppakken.”

Welke adviesvragen stellen klanten die hun watergebruik willen verduurzamen?

Jan: “Veel lozingsvergunningen zijn verouderd en moeten aangepast worden op bijvoorbeeld de nieuwe inzichten op het gebied van PFAS. Klanten vragen ons om te helpen bij hun nieuwe vergunningsaanvraag of hoe zij kunnen voldoen aan de nieuwe eisen. Dan blijkt vaak dat bedrijven onvoldoende inzicht hebben in hoe en wat ze moeten meten.”

Eva: “In gebieden waar het drinkwaterprobleem actueel is, merken we dat bedrijven ons steeds vaker vragen hoe zij kunnen bijdragen aan een oplossing. Wij kunnen dan meedenken over bijvoorbeeld samenwerking met andere bedrijven om de piek in de watervraag op te vangen. Of we onderzoeken of het haalbaar is om oppervlaktewater te gebruiken in plaats van grondwater.”

Jan: “Ons advies: gebruik als bedrijf de verrekijker, kijk verder dan de uitdagingen van vandaag en bereid je tijdig voor op wat komen gaat.”

Eva IJzermans (Consultant waterstrategie voor de industrie) en Jan Appelman (Project Manager Industrial Water) bij Haskoning